

A Metaphoric Approach To Determine Students' Perceptions Related To Learning Accounting

Hale Akin¹

Selçuk University, Akören Ali Rıza Ercan Vocational School Banking and Finance

Mustafa Ay²

Selçuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Business

ABSTRACT

This study made with purpose to evaluate the perceptions of accounting students about accounting education by means of metaphors. Study data were obtained by metaphor technique. In the metaphor form, it was asked from 156 participants who received accounting education to complete the following sentence. "Learning Accounting likeBecause". As a result of the data analyzed, 129 metaphors were created among the students who received accounting training, but 3 of them were canceled because they did not have any meaning. Therefore, the current metaphor number was found to be 126. The metaphors identified were arranged in 9 different metaphor groups.

ARTICLE INFO

Keywords: Accounting Education, Learning Accounting, Metaphor Analysis, Metaphorical Approach

JEL Classification: M40, I21

Received: 26.07.2019
Revision received:
07.08.2019
*Accepted:*08.08.2019
Published online:
29.10.2019

¹ Corresponding author: Lecturer, haleakin@selcuk.edu.tr, 05452904477

² Prof. Dr., may@selcuk.edu.tr, 05425964944

Öğrencilerin Muhasebe Öğrenmeye İlişkin Algılarının Tespitinde Metaforik Bir Yaklaşım

Hale Akin¹

Selçuk Üniversitesi, Akören Ali Rıza Ercan Meslek Yüksek Okulu, Bankacılık ve Finans

Mustafa Ay²

Selçuk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme

ÖZET

MAKALE BİLGİSİ

Bu çalışma, muhasebe eğitimi alan öğrencilerin, muhasebe öğrenmeye ilişkin algılarını, metaforlar vasıtası ile değerlendirmek amacı ile yapılmıştır. Çalışma verileri, metafor tekniği ile elde edilmiştir. Metafor formunda, muhasebe eğitimi alan 156 katılımcıdan aşağıdaki cümleyi tamamlamaları istenmiştir. “Muhasebe öğrenmek gibidir. Çünkü”. Analiz edilen veriler sonucunda, muhasebe eğitimi alan öğrenciler arasında 129 metafor oluşturulmuş ancak bunlardan 3 tanesi herhangi bir anlam taşımadığından iptal edilmiştir. Bu sebeple geçerli metafor sayısı 126 olarak tespit edilmiştir. Tespit edilen metaforlar incelendiğinde 9 farklı kategori başlığı ortaya çıkmıştır.

Alınma

Tarihi: 26.07.2019

Düzeltilmiş hali alınma

tarihi: 07.08.2019

Kabul Edilme Tarihi:

08.08.2019

Çevrimiçi yayınlanma

tarihi: 29.10.2019

Anahtar Sözcükler: Muhasebe eğitimi, Muhasebe öğrenme, Metafor Analizi, Metaforik Yaklaşım

JEL Sınıflandırması: M40, I21

¹ Sorumlu yazar: Öğr. Gör., haleakin@selcuk.edu.tr, 05452904477

² Prof. Dr., may@selcuk.edu.tr, 05425964944

Giriş

Öğrenci pasif bir alıştırıcıdır ve öğretmen davranışsal teorilere dayanarak geleneksel eğitim algısında bilgiyi aktaran kişinin rolünü üstlenir. Bilişsel öğrenme kuramcıları, öğrenmeyi kişiden bağımsız bir eylem olarak kabul etmiş ve öğrenme kavramını beynin bir bilgisayar gibi çalışması olarak tanımlamıştır. Bilgi öğrenciden bağımsız olmadığı ve öğrenci “merkez” olduğu için ön koşul bilginin öğrenen tarafından oluşturulmasıdır (Doğru ve Saraç, 2013: 2071).

Soyut bir kavram olan bilginin anlaşılması için somut kavramlara ait dünyadan çeşitli dayanak noktalarına ihtiyaç duyulur. Bu dayanak noktasının oluşturulması koşulunu sağlamada ise *metafor* ihtiyacımızı karşılayan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (Gezer, 2018: 74).

Metafor kavramı aslında mecazen bir benzeştirme anlamını taşımaktadır. Esas olarak Grekçe “metaherein” kelimesinden gelmektedir. (Tepebaşılı, 2013:16). Metafor kavramı, öte anlamına gelen meta ile geçmek anlamına gelen pherein kelimelerinin birleşmesiyle “oluşturmuştur (Lakoff ve Johnson, 2010: 16).

Kullanıldığı yer ve amaca bağlı olarak metafor olgusu, herhangi bir kavram veya durumu farklı tanımlamalarla örnekleme olarak da tanımlanabilir (Gün ve Şimşek, 2017: 365). Günümüze yaklaşıldığında, metaforun sadece bir söz sanatı olmadığı aynı zamanda, dilin ve insan zihninin temel çalışma prensiplerini de açıklamakta etkili bir analiz olduğu görülmektedir (Uysal, 2001:55).

Metafor analizi, büyük ölçüde Lakoff ve Johnson’ın (1980) metaforun insan bilişinde oynadığı rolü araştırdıkları çalışmaları ile ortaya çıkmıştır. Bu metodolojinin esas amacı, insanların deneyimlerini ve inançlarını açıklamada kullandıkları metaforları inceleyerek insanların bu metaforlar ve açıklamaları ile ortaya koydukları bilinçaltı düşüncelerini tespit etmektir.

Metafor analizi gizli bilgilere ulaşmak ve “sosyal ve kültürel anlayış süreçlerini” araştırmak için faydalı bir yöntemdir. Aynı zamanda metafor analizi, bir anlayışı, hem karakterize eden hem de harekete geçiren varsayımlar hakkında fikirler de sunmaktadır. (Moser, 2000: 2).

Metafor, belirli kavramların algılanmasını kolaylaştırır ve bu nedenle, eskiden beri eğitime uygulanır. Ancak, eğitim artık oldukça büyük bir alandır ve metaforik yönleriyle ilgili makale ve kitapların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Metafor analizi, akademik ortamlarda, öğrencilerin iç görü ve anlayışını teşvik etmek için kullanıldığı gibi aynı zamanda kavrayışlarını kolaylaştırmak ve sağlamlaştırmak için de kullanılmıştır (Hagstrom, vd., 2000: 24).

Eğitim alanında yapılan metafor çalışmaları aynı zamanda öğrencilerin eğitime ilişkin beklentilerini de saptamada eğitimcilere yardımcı olmaktadır (Comesky, McCool, Byrnes & Weber, 1992). Metafor konusuna sıklıkla değinen alanlardan birisi de muhasebedir. Çünkü, kitap yazarları, muhasebe uzmanları ve araştırmacılar muhasebe kavramlarını ve muhasebeye ilişkin olayları ifade ederken yoğun bir şekilde metafor kullanırlar (Postman, 1996: 27).

Muhasebe konusundaki metaforlar önemlidir, çünkü özellikle eğitim alanında başarı sağlayabilmek için insanların muhasebeyi ve muhasebeye ilişkin olguları nasıl algıladıklarının tespit edilmesi gereklidir. Muhasebe kavramlarının metaforik niteliğini ve zenginliğini öğrencilere olabildiğince erken bir şekilde tanıtılması gereklidir (Melissa, 1996: 45-48). Öğrencinin muhasebe dersine yönelik olarak algısı, öğrenim hayatının hangi aşamasında olursa olsun zor bir ders olduğudur.

Muhasebe derslerinde başarının artırılması ve dersi öğrenme yolunda öğrencinin pozitif güdülenmesi için öncelikle öğrencilerin muhasebe algılarının tespit edilmesi gereklidir. Öğrencilerden metaforlar yoluyla elde edilecek muhasebe konusundaki görüşleri, geniş bir yelpazede değerlendirip, öğretim yöntemlerine dâhil edilmelidir. Öğrencilerin muhasebe öğrenmeye ilişkin deneyim, gözlem, görüş, düşünce ve tutumları sonucu oluşan algılarını metaforlar yolu ile ortaya çıkararak dersin daha iyi anlaşılması ve öğrenilmesi için yapılabileceklerin önerilmesi adına bu çalışmanın yapılması önemli bulunmuştur.

Literatür

Açıl ve Kanlı (2018) “*Psikoloji Bölümü Öğrencilerinin Yaratıcılık Kavramına İlişkin Metaforik Alguları*” başlıklı makalelerinde, 201 öğrenciye yönelttikleri “Yaratıcılık gibidir, çünkü ” cümlesine aldıkları cevaplardan 127 metafor elde etmişler, metaforları 10 kategoriye ayırmışlar ve öğrencilerin yaratıcılığı, en çok özgünlük, sanat ve sonsuzluk/sınırsızlık olarak algıladıklarını tespit etmişlerdir.

Uğurlu (2018) “*Öğretmen Adaylarının Üniversite Kavramına İlişkin Algularının Metafor Analizi*” çalışmasında 137 öğretmen adayına sorduğu “*Üniversite..... gibidir, çünkü.....*” önermesinden 74 adet metafor tespit etmiştir. Metafor sonuçlarını gruplandığında, “özgürlük”, “bilim yuvası, ”meslek okulu”, ”farklılıkların bütünleştirilmesi” ve “üretim merkezi (fabrika)” şeklinde 5 kategori oluşmuştur. Uğurlu, elde edilen metafor sonuçlarını, öğretmen adaylarının üniversiteden beklentilerinin yeterince karşılanmadığı biçiminde yorumlamıştır.

Jitprane (2017) “*Metaphor analysis: Students’ metaphorical conceptualizations of English teachers at a university in Thailand*” başlıklı makalesinde, Tayland üniversitesi İngilizce öğretmenliği bölümü öğrencilerine yönelttiği “*İngilizce Öğretmeni gibidir. Çünkü.....*” sorusuna 59 öğrenci katılım sağlamış ve toplamda 32 metafor oluşturulmuştur. Bu metaforlar 5 gruba ayrılarak yüzdeleri ile beraber, rehber (%32.20), bir kaynak (% 27.11), bir bekçi (% 25.42), bir otorite (% 8.47) ve bir gezgin (% 6.77) şeklinde sıralanmıştır. Bulguların sonucunda öğrencilerin metaforik bakış açılarının eğitimin üç felsefi bakış açısı olan sosyal düzen, kültürel aktarım ve öğrenci merkezli büyüme ile ilişkili olduğu ortaya konmuştur.

Ahmethan ve Yiğit (2017) “*Preservice music teachers` perception of their music teachers*” çalışmalarında, müzik öğretmeni adaylarının, müzik öğretmenlerine ilişkin algılarına yönelik yaptıkları araştırmada öğrencilere “Müzik öğretmenim... gibiydi, çünkü...” sorusunu yöneltmişlerdir. 135 öğrenciye uygulanan çalışmada 80 metafor ortaya çıkmış ve bu metaforlar 8 farklı grupta değerlendirilmiştir. Metafor sonuçlarına göre katılımcıların esasta müzik öğretmenlerini “rehberlik / destekleyici”, “uzman / otorite”, “nazik / destekleyici” ve “yetersiz / iletişim sorunları” şeklinde gruplandıklarını tespit etmişlerdir.

Nikitina ve Furuoka (2011) tarafından yazılan “*Revisiting metaphors for education: A student's perspective*” isimli makalelerinin amacı öğrencilerin öğrenmelerini tanımlamak için kullandıkları metaforların egemen eğitim anlayışını “üretim” olarak yansıtıp yansıtmadığını araştırmaktır. Bununla ilgili olarak 18 öğrenciye “*Rus dilini öğrenmek gibiydi Çünkü...*”. Sorusu yöneltmiştir. Katılımcılar tarafından sağlanan metaforlar analiz edildiğinde ve çeşitli temalara ayrıldığında ise öğrencilerin oluşturduğu metaforların hiçbirinin eğitimi “üretim” ile ilişkilendirmediği tespit edilmiştir.

Akpınar ve Yıldız (2018), “*Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Algularına Yönelik Metaforlar*” başlıklı çalışmalarında muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe

kavramına yönelik algılarının renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya gruplandırması ile incelemeyi amaçlamışlardır. Sakarya Üniversitesi İşletme ve Siyasal Bilgiler Fakültelerinde İşletme, Sağlık Yönetimi, Finansal Ekonometri ve Yönetim Bilişim Sistemleri bölümlerinde öğrenim gören ve genel muhasebe dersini alan toplam 271 öğrenciye “Eğer muhasebe bir renk (hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya) olsaydı, “....” olurdu. Çünkü “....” Sorusunu yöneltmişlerdir. Katılımcıların bütün kategorilerde hemen hemen en çok ifade ettikleri metaforlar “siyah, aslan (kaplan), sebze türü, kış, saklambaç, kaktüs ve hesap makinesi” olmuştur. Akpınar ve Yıldız, muhasebe eğitiminde öğrenim kalitesinin artırılmasını için, öğrencilerin muhasebe dersine olan istek ve heyecanın artırılmasına yönelik çalışmalar da yapılması gerektiğini önermişlerdir.

Germanou, Hassal ve Tournas (2009) “*Students' perceptions of accounting profession: work value approach*” başlıklı makalelerinde, muhasebe öğrencilerinin muhasebe mesleğine ilişkin algılarını ve cinsiyetin algıları etkileyip etkilemediğini araştırmıştır. Çalışmaya 357 öğrenci katılmış ancak 224 öğrencinin sonuçları geçerli kabul edilmiştir. İlk aşamada, öğrencilerin muhasebe mesleği algılarını incelenmiş ve sonuçlara göre katılımcıların iş çıktıları, iş gereksinimi ve muhasebe görevlilerinin itibarı için muhasebe mesleğine yönelik algılarının olumlu olduğu tespit edilmiştir. İkinci aşamada ise, öğrencilerin muhasebe mesleği algılarındaki cinsiyete dayalı farklılıkları ortaya konmaya çalışılmış, muhasebe öğrencilerinin cinsiyete dayalı algılarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuşlardır.

McGoun, Bettne ve Coyne (2007) yılında yazdıkları “*Pedagogic Metaphors and the Nature of Accounting Signification*” başlıklı derleme makalelerinde, finansal tabloların hangi metaforlar yardımı ile ortaya konduğunu incelemiş ve bu konuda ortak bir dil olup olmadığını sorgulamıştır. İşletmelerin finansal dilinin daha önce yapılan çalışmalara göre; en çok “Mercek, Fotoğraf ve Scrabble (sözcük türetme oyunu)” olarak karşımıza çıktığını tespit etmiştir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin “muhasebe öğrenme” kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla tespit etmektir.

Bu amaç kapsamında, aşağıda belirtilen alt problemlere cevap aranmıştır:

- 1) Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin “*muhasebe öğrenmeye*” ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?
- 2) Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin “*muhasebe öğrenmeye*” ilişkin oluşturdukları metaforlar hangi kategoriler altında toplanmıştır?
- 3) Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin “*muhasebe öğrenmeye*” ilişkin oluşturdukları metaforlar öğrenmeye ilişkin olarak en çok hangi metaforlar üzerinde durmuşlardır.

Yöntem

Neredeyse tüm nitel araştırma yöntemleri için, dil hem konu hem de araçtır. Dil, ilişki kalıpları, gizli anlam yapıları, iletişimsel stratejiler vb. konulara atıfta bulunmak için bir malzeme olarak kullanılır. Metaforik araştırmalarda dil kullanımı ile kişilerin deneyimlerinin

yorumlarına yakından bakarak, zihinlerinde depolanan bilişsel kurgularını ortaya koymak amaçlanmaktadır (Creswell, 2003).

Metaforların nitel veri toplama aracı olarak kullanılabilmesi ve kavramlar yoluyla zengin bulgular elde edilebileceği bilinmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Metaforlar, sosyal olguları anlamada hem betimleme hem de karşılaştırma araçları olarak kullanılabilir (Silman ve Şimşek, 2006).

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim deseni, aslında bildiğimiz fakat açıklamada bulunurken bilimsel bulgulara dayalı olarak net söylemler üretmediğimiz olguları derinlemesine inceleme fırsatı sunan, ayrıca zengin söylemler oluşturarak yorumlamalarda bulunma olanağı tanıyan bir nitel araştırma desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Eğitim alanında olgu bilim deseni birçok çalışmada kullanılmıştır (Jorgensen ve Staton, 1993; Saban, 2009; Pilav ve Üstten, 2013; Tortop, 2013; Koç, 2013; Kahraman, 2014; Talu, 2018).

Çalışma Grubu ve Demografik Özellikler

Çalışmanın örneklem grubunu Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde 2018-2019 öğretim yılında eğitimine devam eden 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Anket çalışması 70' i erkek, 86' sı ise kadın olmak üzere, toplam 156 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerin yoğun olarak mezun oldukları ilk üç lise türü ise 81 (%51,9) Anadolu Lisesi, 24 (%15,3) Anadolu İmam Hatip Lisesi ve 21 (%13,4) Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi olarak belirlenmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin, 92' si 1. Sınıf, 49' u 2. Sınıf, 7' si 3 ve 8' i 4. Sınıftır. Öğrencilerin gelir seviyelerine bakıldığında ise 12' sinin düşük, 135' inin orta ve 9' unun yüksek olduğu görülmektedir. Yine çalışmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları yerlere göre dağılımında, Büyükşehir'de yaşayanların sayısı 112, Şehir 16, İlçe 22, Kasaba 1 ve Köy 5 olarak tespit edilmiştir (bkz. Tablo 1).

Tablo 1. Demografik Özellikler

Cinsiyet	f	%	Lise	f	%
Erkek	70	44,87%	Açıköğretim Lisesi	6	3,85%
Kadın	86	55,13%	Anadolu İmam Hatip Lisesi	24	15,37%
Toplam	156	100,00%	Anadolu Lisesi	81	51,92%
			Çok Programlı Lise	1	0,641%
			Düz Lise	5	3,210%
			Fen Lisesi	1	0,641%
			Kazakistan Ortaokulu	1	0,641%
			Kız Meslek Lisesi	1	0,641%
			Mesleki ve Teknik		
			Anadolu Lisesi	21	13,460%
			Özel Lise	5	3,210%
			Sosyal Bilimler Lisesi	1	0,641%
			Temel Lise	5	3,210%
			Ticaret Lisesi	3	1,920%
			Yabancı Diller Lisesi	1	0,641%
			Toplam	156	100,00%
Yaşadığı yer	f	%			
Büyükşehir	112	71,81%			
Şehir	16	10,25%			
İlçe	22	14,10%			

				Gelir Seviyesi		
					<i>f</i>	%
Kasaba	1	0,64%		Düşük	12	7,70%
Köy	5	3,20%		Orta	135	86,54%
Toplam	156	100,00%		Yüksek	9	5,76%
			Toplam		156	100,00%

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada, Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde halen eğitim alan öğrencilerin, muhasebe öğrenmeye ilişkin algılarını ortaya koymak için, kendilerinden “Muhasebe öğrenmek... gibidir. Çünkü,” önermesindeki boşlukları doldurmaları istenmiştir. Öğrencilere formun doldurulması için 30’ ar dakika verilmiştir. Burada “gibi” ile kavramsal algı olarak muhasebe öğrenmeye ilişkin metafor oluşturmaları istenirken “çünkü” ile metaforların gerekçesini sunmaları istenmiştir. (Osgerby ve Gee, 2018; Bağrıaçık, 2019)

Verilerin analiz edilmesi ve yorumlanması

Bu çalışmada nitel veri analizi kullanılmıştır. Nitel veriler, analiz edilirken Cameron ve Low’un (1999) metafor analiz yöntemi esas alınarak aşağıdaki dört adım izlenmiştir.

- 1) Elde edilen metaforlar listelenmiştir.
- 2) Metaforlar, göze çarpan özellikleri ve benzerlikleri belirlemek için analiz edilebilir kategorilere ayrılmıştır.
- 3) Her bir metafor kavramsal bir kategoriye atanmıştır,
- 4) “Katılımcıların varsayımlarını veya teorilerini” tanımlamak için Metaforların altında yatan anlamların detayları incelenmiştir.

Yukarıda sayılan aşamalar çerçevesinde veri formları öğrencilerden toplandıktan sonra bölüm ve sınıflara göre ayrılmış ve numaralandırılmıştır. Formların bilgisayar ortamında veri girişi sağlanmış 156 metafor arasında herhangi bir metafor grubuna dahil edilemeyen 3 metafor olan “Kedi”, “Sosyal Medya” ve “Tam Olmak” metaforları anlam uyumsuzluğu sebebi ile listeden çıkartılmıştır. Yinelenen metaforlar da dikkate alındığında 126 metafor tespit edilmiştir.

Listeden çıkartılan metaforlardan sonra kalan 153 öğrencinin oluşturduğu metaforlar özelliklerine göre ayrıştırılarak 9 kategori altında toplanmıştır. Belirlenen kategorilere göre, metaforların yüzde ve frekans düzenlemeleri tablolarda sunulmuştur.

Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması

Bilimsel çalışmalarda en önemli konulardan birisi de çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliğinin sağlanmasıdır. Çalışmamızda geçerlilik ve güvenilirliğin sağlanması için, öncelikle verilerin analiz edilme süreci ayrıntıları ile verilerek açıklanmıştır. Akabinde, Miles ve Huberman (1994) modeline göre tutarlılık tespitinin yapılması amacı ile görüş ayrılığı ve birliğini temsil eden oranı tespit etmek için, $\Delta = C \div (C + \partial) \times 100$ formülü yardımıyla hesaplama yapılır.

Formüle göre;

Δ : Güvenirlik katsayısı,

C: Görüş birliği,

∂ : Görüş ayrılığını temsil etmektedir.

Yine Miles ve Huberman' a göre bu oranın % 80' in üzerinde çıkması gerekmektedir. Çalışmaya yönelik olarak üç uzman görüşü ele alınarak, görüş birlik ve ayrılıkları formüle uygulandığında hesaplama sonucu % 92 çıkmıştır. Çıkan sonuca göre çalışmanın güvenilir olduğu sonucuna varılabilir.

Bulgular

Öğrencilerin “Muhasebe Öğrenmek” kavramı ile ilgili oluşturmuş oldukları metaforlar ve bu metaforların değerlendirilmesi sonucu oluşturulan kategoriler aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Öğrencilerinin “Muhasebe Öğrenmek” kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar

Değerlendirmeye alınan metaforlar Tablo 2’ de metafor sayısına göre frekans ve yüzdesi ile verilmiştir. Oluşturulan metaforlar içerisinde en çok kullanılan metaforlar sırası ile hayat (10), Matematik (7), Su (4), Yap Boz (3) ve Bisiklete Binmek, Bulmaca, Bulmaca Çözmek, Bina, İhtiyaç, Labirent, Tarla (2) olarak karşımıza çıkmıştır.

Tablo 2: Öğrencilerinin “Muhasebe Öğrenmek” Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Ab-1 Hayat	1	Düz yol	1	Matematik	7
Adım atmak	1	Ebedidir	1	Matruşka	1
Ağaç	1	Ekmek	1	Mekanizma	1
Alfabe	1	Ev geçindirmek	1	Menemen yapmak	1
Alışveriş Yapmak	1	Farklı Dil	1	Merdiven	1
Altın Bilezik	1	Futbol	1	Merdiven çıkmaya benzer	1
Ameliyat	1	Gözlük	1	Mürekkep	1
Anne Sütü	1	Günlük	1	Nar	1
Araba	1	Hayat	10	Okyanus	1
Arşiv	1	Hayatı Öğrenmek	1	Para	1
At binmeye benzer	1	Hesap	1	Para çevirmeyi öğrenmek	1
Aynı matematik	1	Hesap Makinesi kullanmak	1	Paralel Çizgi	1
Bahçe	1	Hesap Yapmak	1	Parayı öğrenmek	1
Beton	1	Hesaplaşmak	1	Parayı ve hayatı karşılamak	1
Bilgisayar Öğrenmek	1	Hikaye Öğrenmek	1	Problemler	1
Bilgisayarlaşmak	1	İhtiyaç	2	Puzzle	1
Bilim	1	İnce bir iş	1	Puzzle yapmak	1
Bina	2	İnek	1	Raporlama	1
Bir Bina yapmak	1	İngilizce Öğrenmek	1	Saat	1
Birikim	1	İnsan	1	Sağlam Temelli Ev	1
Bisiklet Sürmek-Binmek	2	İnşaat	1	Spor yapmak	1
Bitki	1	İşletmeyi ayrıntılı öğrenmek	1	Su	4
Boğazına yemek	1	Kadınları Öğrenmek	1	Su İçmek	1
Takılması	1	Kafamızı hesap makinesi gibi	1	Sürünmek	1
Buğday	1	kullanmak	1		

Bulmaca	2	Kalem	1	Şiir	1
Bulmaca çözmek	2	Kalemtıraş	1	Şişe	1
Cankurtaran	1	Kanatsız kuşa benzer	1	Takvim	1
Cebir	1	Kaplumbağa	1	Tarla	2
Çiçeğin Yaprağı	1	Kara delik	1	Tecrübe	1
Çiçek Sulamak	1	Kaset	1	Ticaret	1
Çita	1	Kimya	1	Ticaret Öğrenmek	1
Çocuk	1	Kolaylık	1	Vücut sistemi	1
Dengeli davranmak	1	Koşmak	1	Yap boz	3
Deniz	1	Kovaya su doldurmak	1	Yaşam	1
Denizde Boğulmak	1	Kömür	1	Yaşam Sebebi	1
Denize dökülmek	1	Kumbara oluşturmak	1	Yaşamak	1
Depolama	1	Kurtarıcı	1	Yemek	1
Ders	1	Labirent	2	Yemek yemek	1
Dil Öğrenmek	1	Lego yapmak	1	Yürümeyi Öğrenmek	1
Diş çektirmek	1	Maliye Bakanı Olmak	1	Yüzmek	1
Donanım	1	Mantık	1	Zeka Küpü	1
Dört mevsim	1	Matematiği öğrenmek	1	Zor	1
Toplam	46	Toplam	53	Toplam	54

Öğrencilerinin “Muhasebe Öğrenmek” Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforların Atandığı Kategoriler

Öğrencilerin “*Muhasebe Öğrenme*” algılarına ilişkin sahip oldukları metaforlar, Tablo 3’ de dokuz kategori altında toplanmıştır. Bunlar sırası ile “Muhasebe öğrenmek zor ve karmaşıktır, tecrübe ve bilgi birikimidir, bir ihtiyaç ve gerekliliktir, faydalı bir iştir, sistemli, düzenli ve planlı bir iş gibidir, bütünü oluşturan parçalardır, meslek ve bilimdir, hesap yapmak ve ticarettir ve risk almaktır” şeklindedir.

Tablo 3. Öğrencilerinin “*Muhasebe Öğrenmek*” Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metafor Kategorileri

Metafor Kategorileri	f	%
1 Muhasebe öğrenmek zor ve karmaşıktır	34	0,2222
2 Muhasebe öğrenmek tecrübe ve bilgi birikimidir.	26	0,1699
3 Muhasebe öğrenmek bir ihtiyaç ve gerekliliktir.	22	0,1437
4 Muhasebe öğrenmek faydalı bir iştir.	19	0,1241
5 Muhasebe öğrenmek sistemli, düzenli ve planlı bir iş gibidir.	19	0,1241
6 Muhasebe öğrenmek bütünü oluşturan parçalardır.	18	0,1176
7 Muhasebe öğrenmek meslek ve bilimdir.	6	0,0392
8 Muhasebe öğrenmek hesap yapmak ve ticarettir.	6	0,0392
9 Muhasebe öğrenmek risk almaktır.	3	0,0196
Toplam	153	100 %

Kategori 1: “Muhasebe Öğrenmek Zor ve Karmaşıktır”

Tablo 4’ de 34 katılımcının metaforları değerlendirilmiş ve yinelenen metaforlar da dikkate alındığında 28 metafor olduğu görülmüştür. Kategorilerde en çok yinelenen metaforlar, “Matematik” (6) ve “Labirent” (2) olmuştur.

Tablo 4. Muhasebe Öğrenmek Zor ve Karmaşıktır.

Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı	Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı
1	Aynı matematik	1	15	Kara delik	1
2	Boğazına yemek Takılması	1	16	Kaset	1
3	Cebir	1	17	Kimya	1
4	Çita	1	18	Kovaya su doldurmak	1
5	Denizde Boğulmak	1	19	Labirent (2)	2
6	Ev geçindirmek	1	20	Matematiği öğrenmek	1
7	Farklı Dil	1	21	Matematik (6)	6
8	Hayat	1	22	Paralel Çizgi	1
9	Hikaye Öğrenmek	1	23	Problemler	1
10	İngilizce Öğrenmek	1	24	Sürünmek	1
11	Kadınları Öğrenmek	1	25	Şiir	1
12	Kafamızı hesap makinesi gibi kullanmak	1	25	Yüzmek	1
13	Kanatsız kuşa benzer	1	27	Zeka Küpü	1
14	Kaplumbağa	1	28	Zor	1
	TOPLAM	14		TOPLAM	20

Öğrenciler bu kategoride genel olarak muhasebe dersini anlamakta zorlandıklarını ve karmaşıklığın içinde yol alamadıkları şeklinde ifadeler kullanmışlardır. Bu ifadelerden bir kısmı aşağıda verilmiştir.

“Sayısal konusunda iyi değilimdir. Ben daha çok sözelciyim. Muhasebe de hesaplama uygulamaları olduğu için bana zor geliyor” (Öğrenci:16)

“Çok matematiksel terimler var. Fazlasıyla zor ve fazlasıyla matematiksel” (Öğrenci: 75)

“Boğulup kalıyorum, yapamıyorum, zorlanıyorum, asla karaya çıkamıyorum.” (Öğrenci:114)

“Seni içine çeker. Sen çırpınırsın daha da kuvvetli çeker düşünemezsin bütün düşüncelerin kaybolur. Benliğini kaybedersin. Eğitim yanlış bir biçimde ilerliyor.” (Öğrenci: 117)

Kategori 2: “Muhasebe Öğrenmek Tecrübe ve Bilgi Birikimidir.”

Bu kategoride 26 katılımcının metaforları değerlendirilmiştir. Kategoride her bir metafor bir kere kullanılmıştır dolayısı ile yinelenen metafor bulunmamaktadır (Tablo 5).

Tablo 5: Muhasebe Öğrenmek Tecrübe ve Bilgi Birikimidir.

Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı	Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı
1	Ağaç	1	14	Kalemtırış	1
2	Araba	1	15	Matematik	1
3	At binmeye benzer	1	16	Matruşka	1
4	Bilgisayar Öğrenmek	1	17	Merdiven	1
5	Bisiklete Binmek	1	18	Nar	1
6	Bitki	1	19	Okyanus	1
7	Bulmaca çözmek	1	20	Saat	1
8	Çiçek Sulamak	1	21	Spor yapmak	1
9	Deniz	1	22	Şişe	1
10	Diş çektirmek	1	23	Tarla	1
11	Dört mevsim	1	24	Tecrübe	1
12	İnsan	1	25	Yaşam	1
13	Kalem	1	26	Yaşam Sebebi	1
	TOPLAM	13		TOPLAM	13

Öğrenciler genel olarak muhasebe dersine girdikçe kendileri için öğrenmenin kolaylaştığını savunarak öğrenme konusunda tecrübe ve bilgi birikimine gönderme yapmışlardır.

“Öğrendikçe ve öğrenmeye devam ettikçe kolaylaşıyor ve daha kolay ve zevkli hale geliyor. Öğrendikçe ve kullandıkça hayatta daha çok yer alıyorsunuz” (Öğrenci: 59)

“Öğrenene kadar zorlar, öğrendikten sonra gözü kapalı yapılabilir” (Öğrenci: 145)

“Başta karışık ve zor öğrendikten sonra ise basit ve eğlenceli” (Öğrenci: 142)

“Bir anda hemen yapılabilecek bir ders değildir. Muhasebe işlemi yapabilmek için en az üç-dört ders bu dersi görmek gerekir. Bu durumu ve bu dersi tıpkı merdivenin basamaklarına benzetiyorum” (Öğrenci: 49)

Kategori 3: “Muhasebe Öğrenmek Bir İhtiyaç ve Gerekliliktir.”

Bu kategoriye toplamda 22 katılımcının 18 metaforu alınmıştır. Yinelenen metaforlar su (4) ve hayat (2) olmuştur. Kategoriye ilişkin metaforlar ve ifadeler Tablo 6’ da yer almaktadır.

Tablo 6: Muhasebe Öğrenmek Bir İhtiyaç ve Gerekliliktir.

Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı
1	Anne Sütü	1
2	Ab-ı Hayat	1
3	Beton	1
4	Bilim	1
5	Bina	1
6	Cankurtaran	1
7	Çiçeğin Yaprağı	1
8	Ders	1
9	Donanım	1
10	Hayat	2
11	İhtiyaç	1
12	Mürekkep	1
13	Para	1
14	Su	4
15	Su İçmek	1
16	Yaşamak	1
17	Yemek	1
18	Yürümeyi Öğrenmek	1
	TOPLAM	22

Bu kategoride öğrenciler hayata dair metaforlar ve açıklamalar kullanarak muhasebe öğrenmeyi bir gereksinim olarak nitelendirmişlerdir. Kategoride yer alan bazı metaforlar aşağıda sunulmuştur.

“Evrendeki her şey suya ihtiyaç duyar. Dünya üzerinde her alanda muhasebe olmazsa olmazdır. Bu yüzden muhasebe öğrenmek can alıcı ve su kadar gerekli bir olgudur” (Öğrenci: 32)

“Her zaman ihtiyacımız vardır. İhtiyacımız olduğunda yanımızda olmama gibi bir lüksü yoktur” (Öğrenci: 56)

“Muhasebeye hayatın her alanından ihtiyaç duyarsın. Onsuz hesap yapılmaz” (Öğrenci: 76)

“Nasıl susuz yaşanmazsa muhasebe olmadan da yaşanmaz. Yani hayatın her mesleğinde var olan bir şeydir” (Öğrenci: 131)

Kategori 4: Muhasebe Öğrenmek Faydalı Bir İştir.

Bu kategoride 19 katılımcının 18 farklı metaforu değerlendirilmiştir. Bu kategoride tekrar eden metafor ise sadece hayat (2) olmuştur. Muhasebe öğrenmenin faydalı bir iş olduğu kanısını oluşturan metaforlar Tablo 7’ de yer almaktadır.

Tablo 7: Muhasebe Öğrenmek Faydalı Bir İştir.

Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı
1	Adım atmak	1
2	Birikim	1
3	Dengeli davranmak	1

4	Denize dökülmek	1
5	Düz yol	1
6	Ekmek	1
7	Gözlük	1
8	Hayat	2
9	İhtiyaç	1
10	İnce bir iş	1
11	İnek	1
12	Kolaylık	1
13	Kömür	1
14	Kurtarıcı	1
15	Maliye Bakanı Olmak	1
16	Para çevirmeyi öğrenmek	1
17	Parayı öğrenmek	1
18	Yemek yemek	1
	TOPLAM	19

Öğrenciler bu kategoride genel olarak muhasebenin sadece mesleki olarak değil aynı zamanda günlük ve ilerleyen dönemlerdeki hayatlarında sağlayacağı faydalarına vurgu yapmışlardır. Bu kategoride bulunan metaforlara ilişkin katılımcı ifadelerinden bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

“Hayatımın birçok alanında finansal olayları muhasebe sayesinde değerlendiririz” (Öğrenci: 24)

“Ticarette en zora geldiğiniz, en daraldığınız yerde tüm bilgi ve birikimi ile size yol gösterir. Muhasebe aslında asırlardır tüccarların, ticaret hayatında yaşamış buldukları problemlerin tümüdür” (Öğrenci: 66)

“Muhasebeyi öğrendiğimiz zaman ekonomide engelsiz bir düz yolda kolayca yürüebiliriz” (Öğrenci: 72)

“Ekmeği yedikçe doyarız ve bize fayda sağlar. Muhasebe öğrenmek de bilgiye bilgi katmaktır” (Öğrenci: 104)

Kategori 5: Muhasebe öğrenmek sistemli, düzenli ve planlı bir iştir.

Muhasebe öğrenmek sistemli, düzenli ve planlı bir iştir kategorisinde 19 katılımcının 19 farklı metaforu değerlendirilmiştir (Tablo 8). Tekrar eden metafor olmamakla beraber öğrenciler muhasebe öğrenmeyi 3 metaforunda, Hesap Makinesi kullanmak, Hesap Yapmak ve Hesaplaşmak şeklinde nitelemişlerdir.

Tablo 8: Muhasebe Öğrenmek Sistemli, Düzenli ve Planlı Bir İştir.

Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı
1	Alışveriş Yapmak	1
2	Arşiv	1
3	Bahçe	1
4	Bilgisayarlaşmak	1
5	Buğday	1
6	Bulmaca	1

7	Çocuk	1
8	Depolama	1
9	Ebedidir	1
10	Futbol	1
11	Günlük	1
12	Hesap Makinesi kullanmak	1
13	Hesap Yapmak	1
14	Hesaplaşmak	1
15	İşletmeyi ayrıntılı öğrenmek	1
16	Koşmak	1
17	Mekanizma	1
18	Raporlama	1
19	Takvim	1
	TOPLAM	19

Bu kategoride öğrenciler muhasebe öğrenmenin mutlaka bir plan ve düzen içerisinde olması gerektiğine vurgu yapmışlar ve bu şekilde öğrenmenin daha etkin olduğunu ifade etmişlerdir. Gruba ilişkin bazı metafor açıklamaları aşağıda verilmiştir.

“Dışarıdan çok etkilenir ve kullanılabilir hale gelmesi için eklemek olarak bir sürü doğru aşamadan geçmeli yoksa her aşamada bozulabilir” (Öğrenci: 136)

“Çözmeden önce zor ve anlaşılmaz gelirken çözme öğrenildikten sonra gerekli pratikleri kazandıktan sonra düzenli ve planlı olmayı öğrettiğini düşünüyorum” (Öğrenci: 2)

“Futbol bir tutkudur. Muhasebe de bazıları için tutkudur. Antrenmansız maça çıkarsan sakatlanırsın ve devam edemezsin. Bu da muhasebe ile hayat arasındaki ilişkiye benzer” (Öğrenci: 60)

“Hangi İşlemi önce yapacağını bilmek önemlidir. Dört işlemlilik bir soruyu çözmek gibi kolay ve hangi işlemi önce yapacağını bilecek kadar bilgi ister. Muhasebe bir düzen ve sıra içerisinde oluşur ve gelişir” (Öğrenci: 36)

Kategori 6: Muhasebe Öğrenmek Bütünü Oluşturan Parçalardır.

18 katılımcının 16 farklı metaforu değerlendirdiği kategoriye ait metaforlar Tablo 9’da sunulmuştur. Tekrar eden metaforlar Yap Boz (3), Bina ve Bina Yapmak, Bulmaca ve Bulmaca Çözmek, Puzzle ve Puzzle Yapmak şeklinde oluşmuştur.

Tablo 9: Muhasebe Öğrenmek Bütünü Oluşturan Parçalardır.

Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı
1	Alfabe	1
2	Bina	1
3	Bir Bina yapmak	1
4	Bisiklet Sürmek	1
5	Bulmaca	1
6	Bulmaca çözmek	1
7	Kumbara oluşturmak	1
8	Lego yapmak	1
9	Mantık	1

10	Menemen yapmak	1
11	Merdiven çıkmaya benzer	1
12	Puzzle	1
13	Puzzle yapmak	1
14	Sağlam Temelli Ev	1
15	Vücut sistemi	1
16	Yap boz	3
TOPLAM		18

Genel olarak öğrenciler bu kategoride muhasebe öğrenmeyi birbirinin ardına konan bilgiye benzetmiş ve bir önceki bilgi öğrenilmeden üzerine yeniden bilgi konulamayacağı kanısından yola çıkmışlardır. Katılımcıların bu kategoriye ait bazı metafor açıklamaları aşağıda verilmiştir.

“Hepsi birbiri ile bağlantılı eğer bir organda veya bir yerde sorun çıkarsa bu hepsini etkiliyor ve hepsi birbiri ile az çok da olsa bağlantılı” (Öğrenci 127)

“Gerekli olan parçaları uygun yerlere yerleştirdiğimiz zaman bir sonuca ulaşırız. Bunun yanı sıra her parçanın kendine ait bir yeri vardır, bir parça diğerinin yerini tutmaz” (Öğrenci: 112)

“Öğrenmesi ve yapılabilmesi için zamana bağlıdır. Aşamalı öğreniyorsun” (Öğrenci: 120)

“Her parça bir sonrakine bağlıdır” (Öğrenci: 124)

Kategori 7: Muhasebe Öğrenmek Meslek ve Bilimdir.

Bu kategoriye 6 katılımcının oluşturduğu 6 metafor alınmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 10’ da verilmiştir.

Tablo 10: Muhasebe Öğrenmek Meslek ve Bilimdir

Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı
1	Altın Bilezik	1
2	Dil Öğrenmek	1
3	Hayat	1
4	İnşaat	1
5	Parayı ve hayatı karşılamak	1
6	Ticaret Öğrenmek	1
TOPLAM		6

Öğrenciler bu grupta muhasebe öğrenmeyi meslek ve bilim olarak değerlendirmiştir. Kategoride kullanılan metafor açıklamaları aşağıdaki gibidir.

“Kendi algım dışında benim için bir meslektir” (Öğrenci: 80)

“Muhasebenin diğer bölüm ve mesleklerden farklı bir bilgi sistemi ve dili vardır” (Öğrenci: 12)

“Hayatımızın içinde gündelik işlerimizde kullanabileceğimiz ticari işlerimizde alışverişlerde karşımıza çıkar. Bazı kişilerimiz meslek olarak sürdürebilir. Muhasebe hayat muhasebesi bazıları için de vicdan muhasebesi olarak karşımıza çıkar. Matematik gelir gider bu işin içindedir” (Öğrenci: 58)

“Muhasebe öğrenmek benim için meslek sahibi olmayı ifade eder. Mezun olduğumda daha kolay iş bulabilmemizi sağlar. Muhasebeyi inşaata benzettim çünkü eğer bir tuğlasını eksik yaparsak devamı gelmez eksik olur” (Öğrenci: 109)

Kategori 8: Muhasebe Öğrenmek Hesap Yapmak ve Ticarettir.

6 katılımcının 4 farklı metaforu değerlendirdiği kategoride öğrenciler açıklamalarında muhasebe öğrenmeyi hesap yapmak ve ticari bir işlem olarak değerlendirmişlerdir (Tablo 11). Tekrar eden metafor ise sadece hayat (3) olmuştur.

Tablo 11: Muhasebe Öğrenmek Hesap Yapmak ve Ticarettir.

Sıra no	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı
1	Hayat	3
2	Hayatı Öğrenmek	1
3	Hesap	1
4	Ticaret	1
	TOPLAM	6

Katılımcıların bu kategoriye ait bazı metafor açıklamaları aşağıda verilmiştir.

“Zamanla öğreniyoruz zorlukları ile karşılaşıyoruz. Hayatın hesabını kitabını yapıp her şeyi denge üzerine kurmaya çalışıyoruz” (Öğrenci: 71)

“Hayatımızın hemen hemen her alanında bir takım hesaplar yapmak gerekiyor” (Öğrenci: 79)

“Birey yaptığı harcamaları, aldığı borçları, verdiği borçları, sattığı malları bir hesap oluşturarak yapmalıdır. Hayatın her yerinde bir hesap vardır” (Öğrenci: 17)

“Günlük hayatta sürekli yaptığımız harcamaların hesap kitabıyla iç içeyiz. Bu hesaplamalar muhasebe alanına girer. Muhasebe de bir ticarettir” (Öğrenci: 42)

Kategori 9: Muhasebe Öğrenmek Risk Almaktır.

Bu kategoride 3 katılımcının muhasebe öğrenmeye ilişkin metafor ve açıklamaları belirsizliğe atf yapıldığında risk kategorisinde değerlendirilmiştir (Tablo 12).

Tablo 12: Muhasebe Öğrenmek Risk Almaktır.

Sıra No	Metafor	Metaforu Kullanan Öğrenci Sayısı
1	Ameliyat	1
2	Hayat	1
3	Tarla	1
	TOPLAM	3

Kategoride kullanılan metafor açıklamaları aşağıdaki gibidir.

“Ameliyat yaparken doktor tek bir hata yaptığında tamamen bütün işlemin yok olması gibi muhasebe de benim için öyle.” (Öğrenci: 115)

“Plan yapmak, araştırmak, koordine etmek, sorumluluk almak, olumlu ya da olumsuz sonuç beklemek, risk gerektirir.” (Öğrenci: 156)

“Ne ekersen onu biçersin. Ya kazanırsın ya da kaybedersin.” (Öğrenci: 62)

SONUÇ VE TARTIŞMA

Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe öğrenmeye ilişkin algılarının ölçülmesinin amaçlandığı nitel araştırma yöntemlerinden olan metaforik çalışmamızda 156 öğrenciye yöneltilen “Muhasebe öğrenmek..... gibidir. Çünkü.....” önermesinin sonuçları değerlendirilmiştir.

Çalışmaya katılan 156 öğrencinin ürettiği 129 metafordan 3 tanesi herhangi bir ilişki kurulamadığından elenmiş dolayısı ile öğrenciler tarafından geçerli olarak kabul edilen 123 metafor ve açıklaması kabul edilmiştir. En çok yinelenen metaforlar sırasıyla şu şekildedir; Hayat (10), Matematik (7), Su (4), Yapboz (3), Bulmaca (2), Bulmaca çözmek, (2), Bina (2), İhtiyaç (2) ve Tarla (2).

Kabul edilen metaforlar dokuz kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler; “Muhasebe öğrenmek zor ve karmaşıktır”, “Muhasebe öğrenmek tecrübe ve bilgi birikimidir”, “Muhasebe öğrenmek bir ihtiyaç ve gerekliliktir”, “Muhasebe öğrenmek faydalı bir iştir”, “Muhasebe öğrenmek sistemli, düzenli ve planlı bir iş gibidir”, “Muhasebe öğrenmek bütünü oluşturan parçalardır”, “Muhasebe öğrenmek meslek ve bilimdir”, “Muhasebe öğrenmek hesap yapmak ve ticarettir”, “Muhasebe Öğrenmek Risk Almaktır” şeklinde düzenlenmiştir.

İlk kategori sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin muhasebe öğrenmeyi en çok zor ve karmaşık olarak nitelendirdikleri tespit edilmiştir. Bunun sebepleri arasında öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre, öncelikle muhasebe eğitimindeki temel sorununun, yaratıcı olmayan ama ezberlemeye dayalı öğretim yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmesidir. Buna ek olarak öğrencilerin vermiş oldukları cevapların ortak özellikleri dikkate alındığında kendilerini karmaşık bir durumun içerisinde hissettikleri ve içinden çıkamayacak şekilde zorlandıkları görülmüştür. Dersi fazlasıyla sayısal bulan öğrenciler aynı zamanda mantıksal bir bağlantı kuramamaktan dolayı da dersin zor ve karmaşık olduğu yönünde algı eğilimi göstermişlerdir. Sonuçlara da bakıldığında bu kategoride öğrenciler muhasebe öğrenmeyi en çok matematiğe benzetmişlerdir.

Ay (2011) ve Temelli (2018) tarafından hazırlanan makalelerde, muhasebe dersi alan öğrencilerin dersi anlamaya yönelik yaşadıkları zorluklara bakıldığında öğrencilerin dersi sayısal ve karmaşık buldukları elde edilen bulgulardan biri olarak ortaya çıkmıştır.

İkinci kategoride ise öğrenciler muhasebe öğrenmenin tecrübe ve bilgi birikimine benzediğine dair metafor ve açıklamalar kullanmışlardır. Burada ise açıklamalardaki genel ifadelerde muhasebe dersinin öğrenene kadar kendilerini zorladığı ama bilgi birikimleri ve tecrübeleri arttıkça kolaylaştığı hatta zevkli hale geldiği tespit edilmiştir.

Üçüncü kategori olan muhasebe öğrenmek ihtiyaç ve gerekliliktir kategorisinde ise öğrencilerin muhasebe öğrenmeyi hayati ihtiyaç ve gerekliliklerle bağdaştırdıkları görülmektedir. Öyle ki kategorideki en sık tekrar eden metafor “su” olmuştur. Dördüncü kategoride bunu destekler şekilde muhasebe öğrenmenin yine hayatlarında kendilerine fayda sağladığına ve sağlayacağına dikkat çekmişlerdir. Buna da hem şu andaki harcamaları hem de ilerideki olası ticari hayatları yönünden bakmışlardır.

Beşinci ve altıncı kategoriler de yine birbirini takip eden şekilde düzenlenmiştir. Beşinci kategoride muhasebe öğrenmenin sistemli, düzenli ve planlı bir iş gibi olduğu altıncı kategoride ise muhasebe öğrenmenin bütünü oluşturan parçalar olduğu sonucu çıkmıştır. Buna göre muhasebe öğrenme faaliyeti sistemli, düzenli ve planlı bir şekilde gerçekleştirilirse bütünü oluşturan parçalar da düzgün bir şekilde yerine oturacaktır.

Yedinci kategoride öğrenciler muhasebe öğrenmeyi bir meslek ve bilim olarak ele alırken, sekizinci kategoride hesap yapmak ve ticaret yapmaya benzetmişlerdir. Son kategoride ise muhasebe öğrenmeyi belirsizlik ve risk ile bağdaştırmışlardır.

Öğrenmeyi etkileyen en önemli faktörlerden biri mevcut bilgi birikimi veya öğrencinin kavramsal yapısıdır. Muhasebe konularının öğrenciler tarafından kavranmaması veya kavramanın zor olması muhasebe eğitiminin etkinliği için önemli bir sorundur. Bu sorunu çözmek için modern öğretim yöntemlerinin kullanımına başvurulabilir. Bu bağlamda, örnek olay incelemeleri, grup çalışması ve görsel yardımların kullanımı öğrencilerin derse olan ilgisini artırabilir ve anlama zorluklarını önemli ölçüde azaltabilir.

Başarılı bir eğitim ortamı oluşturmak için muhasebe eğitimcilerinin, öğrencilerinin beklenti ve isteklerine hazırlıklı olma ve bir farkındalık ve duyarlılık geliştirmeleri gerekir. Bu faktörler öğrencilerin öğrenme stratejilerini ve yüksek öğrenime katılımlarının kapsamını etkiler (Byrne ve Flood, 2005). Bu bağlamda öğrencilerin öğretilen kavramlara ilişkin algılarının tespit edilmesi ve buna uygun öğrenme şekillerinin belirlenmesi başarı sağlayabilir.

Bu kavramsal yapı içinde bilimsel gerçeklere karşılık gelmeyen fikirler olabilir. Bu nedenle, öğretime başlamadan önce, öğrencilerin mevcut kavramsal yapıları belirlenmeli ve buna göre öğretim planlanmalıdır. Dolayısıyla öğrencilere eski düşünceleri ile kendileri için sağlanan yeni kavramlar arasında doğru korelasyon kurmalarında yardımcı olabilir ve öğrenme daha yükseğe çıkarılabilir.

Özellikle muhasebe gibi ilk aşamada öğrenciye zor ve karmaşık gelen bir dersin öğrenci tarafından öncelikle mantık çerçevesinde değerlendirmesi sağlanmalı, daha sonra her bir aşamada bir önceki öğrenmenin pekiştirilerek dersin algılanmasında kolaylık sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Açıl, F. Y. ve E. Kanlı. (2018). “Psikoloji Bölümü Öğrencilerinin Yaratıcılık Kavramına İlişkin Metaforik Algıları”, *Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi*, 8(1), 2

Akpınar, S. ve Ş. Yıldız. (2018). “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Algılarına Yönelik Metaforlar”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (77), 91-114.

Amernic, J. ve R. Craig. (2009). “Understanding Accounting Through Conceptual Metaphor: Accounting Is An Instrument?”. *Critical Perspectives on Accounting*, 20(8), 875-883.

Ay, M. (2011). Öğrencilerin muhasebe derslerinde yaşadıkları anlama zorlukları ve nedenleri üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 263-277.

Bagriacik Y. A. (2019). “Distance and Face-to-Face Students' Perceptions towards Distance Education: A Comparative Metaphorical Study”. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 20(1), 191-207.

Baş, M. ve B. B. Gezeğin. (2015). “Language Learning As Losing Weight: Analysing Students’ Metaphorical Perceptions Of English Learning Process”, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 199, 317-324.

Comesky, R., McCool, S., Byrnes, L. ve R. Weber. (1992). “Implementing Total Quality Management in Higher Education”, Madison, WI: Magna Publications.

Creswell, J. W. (2003). “Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches. London”, Sage Publications.

Doğru, M. ve E. Saraç. (2013). “Metaphors of primary school students relating to the concept of global warming”, *Global Journal of Education Research* ISSN: xxxx-xxxx Vol, 1(1), 092-103.

Germanou, E. Hassall, T., ve Y. Tournas. (2009). “Students' Perceptions Of Accounting Profession: Work Value Approach”, *Asian Review of Accounting*, 17(2), 136-148.

Gezer, A. (2018). "Metafor Kavramı Çerçevesinde Ayşe Kilimci'nin Hikâyelerinde Aşk Olgusu", *Current Research in Social Sciences* 4.2: 73-82.

Gün M. ve R. Şimşek. (2017). Türkçe Öğretmenliği Öğrencilerinin Türkçe Konuşan Yabancılara Yönelik Metaforik Algıları. *Route Educational and Social Science Journal*. Sayı 19, 365-378.

Hagstrom, D., Hubbard, R., Hurtig, C., et al.. (2000). Teaching is like...? *Educational Leadership*, 57(8), 24-27.

Jitpranee, J. (2017). Metaphor analysis: Students' metaphorical conceptualizations of English teachers at a university in Thailand. *The Asian Journal of Applied Linguistics*, 4(1), 48-57.

Jorgensen Earp, C. R., & Staton, A. Q. (1993). Student metaphors for the college freshman experience. *Communication Education*, 42(2), 123-141.

Kahraman, C. (2014). Türk üniversite öğrencilerinin''Japonca'' kavramına ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla analizi: Namık Kemal Üniversitesi örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 95-110.

Koc, M. (2013). Student teachers' conceptions of technology: A metaphor analysis. *Computers & Education*, 68, 1-8.

Lakoff, G., & Johnson, M. (2008). *Metaphors we live by*. University of Chicago press.

Lakoff, G. ve Johnson, M. (2010). *Metaforlar hayat, anlam ve dil*. (Gökhan Yavuz Demir, çev.) 2. bs. İstanbul: Paradigma Yayıncılık. (Orijinal çalışma 2003'te yayımlanmıştır.)

McGoun, E. G., Bettner, M. S., ve Coyne, M. P. (2007). Pedagogic metaphors and the nature of accounting signification. *Critical Perspectives on Accounting*, 18(2), 213-230.

Melissa Walters-York, L. (1996). Metaphor in accounting discourse. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 9(5), 45-70.

Moser, K. S. (2000). Metaphor analysis in psychology—method, theory, and fields of application. *Forum: Qualitative Social Research [On-line journal]*, 1(2).

Nikitina, L., ve Furuoka, F. (2011). Revisiting metaphors for education: a student's perspective. *Asia Pacific Education Review*, 12(2), 311-318.

Osgerby, J., Marriott, P., & Gee, M. (2018). Accounting students perceptions of using visual metaphor as part of personal development planning: an exploratory case study. *Accounting Education*, 27(6), 570-589.

Pilav, S., ve Üstten, A. U. (2013). Lise öğrencilerinin edebiyatla ilgili algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi üzerine bir araştırma. *Turkish Studies*, 8(8), 1073-1085

Postman N. *The end of education: redefining the value of school*. New York: Vintage Books; 1996

Preservice music teachers` perception of their music teachers Nurtug Bariseri Ahmethan1 * and Vahide Bahar Yigit2, *Educational Research and Reviews*. 12(7) 10 April, 2017 ISSN 1990-3839, 432-441).

Şaban, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.

Talu, E. (2018). Metaphors Towards Adolescence Period In The Eyes Of Teachers. *European Journal of Education Studies*.

Temelli, F. (2018). Difficulties in understanding accounting courses and its reasons: a research for ađri ibrahim een university faculty of economics and administrative sciences-department of business administration students. *Gümüshane University Electronic Journal of the Institute of Social Science/Gümüshane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 8(22).

Tepebaşı, F. (2013). Metafor yazıları. Ankara: Çizgi.

Tortop, H. S. (2013). Öğretmen Adaylarının Üniversite Hocası Hakkındaki Metaforları ve Bir Deđerlendirme Aracı Olarak Metafor. *Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(2).

Uğurlu, Z. (2018) Öğretmen Adaylarının Üniversite Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 45-56

Yıldırım A, Şimşek H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.